

Rzeczywiście Obecny

Trudno odnaleźć większego od Kościoła Katolickiego obrońcę cielesności

Trudno odnaleźć większego od Kościoła Katolickiego obrońcę cielesności. To jednak nie jedyna cecha jego nauczania, która prowadzi do sporu z rzeczywistością. Nie tylko sprzeciw wobec odcieleśniania człowieka i niezgody na jego ułomności (*vide* numer 38. „Boskie Ciało”), ale także ukazanie, że Chrystus jest realnie obecny w swoim Ciele i Krwi stanowią niezwykle silnie zaakcentowaną domenę pedagogiki. To nie głoszenie nauki o symbolu czy pamiątce wyzbywające się wszelkiego konkretnego odniesienia do rzeczywistości (których to idei można niechybnie szukać w gnostyckim sprzeciwie wobec cielesności), ale właśnie dogmat o transsubstancji sprawia, że wiara rozpięta jest w jednym momencie między immanencją a transcendencją. W idei przeistoczenia znajduje się zarazem cały realizm Kościoła, który sprowadza się do uchwycenia bytu w jego namacalnej treści, jednocześnie wskazując, że jego istota nie zamyka się jedynie w obrębie ziemskiego poznania.

Rzeczywista obecność Chrystusa w postaciach eucharystycznych stała się w pewnym momencie życia Kościoła tak silnie odczuwalna, że kult zrodzony z tej wiary przenikał silnie początkowo chrześcijański zachód (Belgia, Francja), by wkrótce za sprawą papieża Urbana IV wspartego o teologiczny autorytet św. Tomasza z Akwinu przekształcić się w

uroczystość Bożego Ciała, stanowiącą do dziś ważny punkt w kalendarzu liturgicznym całego Kościoła. Właśnie ten specyficzny i oryginalny kult przemienionego istotowo chleba i wina w Ciało i Krew Pańską jest idiomatycznym zjawiskiem zachodniej cywilizacji i kultury opartej o ten dogmat. Największe umysły teologiczne i filozoficzne zmagają się z tą kwestią, ale nie jest ona przecież sprowadzona jedynie do wysublimowanej nauki i paru głów, które rozgrzewają się z powodu tej kwestii. Boże Ciało to także wiara Ludu Bożego w rzeczywistą obecność Boga wśród swoich wiernych, która niejako realizuje i wpisuje się w prorocтво Boga z nami – Emmanuela.

To ta wiara jest niezwykłą kontynuacją pewnej wizji wspólnoty Izraela, która doświadczała Boga nie tylko poprzez odległe prawo czy proroków, ale właśnie w namacalnym znaku Arki i Namiotu Spotkania, w którym przebywa Pan. W księdze Wyjścia uwidaczniają się zręby tej wiary: „skłonił się Mojżesz aż do ziemi i oddał pokłon, mówiąc: Jeśli darzysz mnie życzliwością, Panie, to proszę, niech pójdzie Pan w pośród nas. Jest to wprawdzie lud o twardym karku, ale przebaczysz winy nasze i grzechy nasze i uczynisz nas swoim dziedzictwem”. Istota tej prośby sprowadza się nie tylko do namacalnej relacji z Osobą, ale dążenia do utrwalenia Boskiej obecności pośród ludu.

I to właśnie niezliczona liczba tabernakulów, która kryje w sobie Ciało Boga jest namacalnym faktem kontynuacji pewnego rzeczywistego odczuwania boskości. To ostanie słowa wypowiedziane przez Chrystusa przed jego Wniebowstąpieniem „A oto Ja jestem z wami przez wszystkie dni, aż do skończenia świata” (Mt 28,20b) sprawiają, że kult tak często zbywany rechetem wobec ludowego charakteru tego zjawiska, jest esencją wiary. Ten kult łączy maluczkich i wielkich, stawiając ich jednakowo wobec pewnej tajemnicy, która nie daje się

zamknąć w kpiącym uproszczeniu. Co więcej, tam gdzie zmagał się problem w Kościele z wiarą w ten aspekt nauczania, dochodziło do cudów eucharystycznych, które krzyczały siłą swojego realizmu. Oto bowiem za każdym razem opłatek stawał się fragmentem mięśnia sercowego w stanie agonialnym, a wino ludzką krwią. Ta konkretna obecność jedynie utwierdza wiernych, że Kościół nie myli się w swoim nauczaniu.

W tym numerze naszego pisma chcemy zastanowić się nad kultem eucharystycznym, jak i sporem, który mu towarzyszył w różnych odmianach, a także ukazać niezwykłą siłę tradycji wiary związanej z Najświętszym Sakramentem. Zbliżająca się uroczystość Ciała i Krwi Pańskiej, której tradycja sięga kilku wieków, jest doskonałym momentem, aby przyrzeć się niezwykłości realnej obecności Boga.

Jan Czerniecki
Redaktor naczelny

Ks. prof. Kazimierz Matwiejuk: Cała historia zbawienia jest przeniknięta bliskością Boga

Ks. prof. Waldemar Linke CP: Obecność przez wspomnianie. Arka w okresie Drugiej Świątyni

Ks. prof. Jacek Grzybowski: Szkoła Eucharystii siostry Faustyny Kowalskiej

Prof. Magdalena Zowczak: Nasze piękne i niebezpieczne święto Bożego Ciała

Ks. Maciej Zachara MIC: Realność obecności Boga wśród nas jest konsekwencją realizmu Wcielenia Bożego

Ks. prof. Tomasz Stępień: Zmysły, które wprowadzają w błąd. Św. Tomasz z Akwinu o istocie Eucharystii

Św. Tomasz z Akwinu: Traktat o Eucharystii (kw. 75, art. 1)

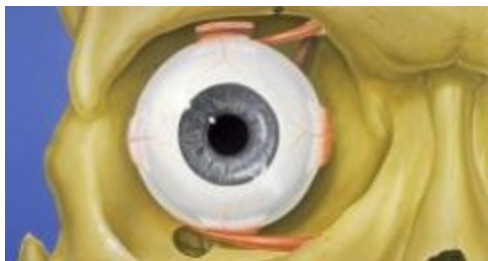
Św. Tomasz z Akwinu: Traktat o Eucharystii (kw. 75, art. 2)

Michał Gołębowski: Maryja – Panna niosąca Chleb

Paweł Rzewuski: Boże Ciało i staropolska tolerancja?

Hanna Pasierska: Ciało zdradzone, czyli utopia elektroniczna

MECENASEM
TEOLOGII
POLITYCZNEJ
CO TYDZIEŃ
JEST PZU

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

NARODOWY
PROGRAM
ROZWOJU
CZYTELNICTWA

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego